

Korespondenční hlasování znovu na scéně: Řekněme ďáblovi Ne!

- CZ24 News | 24. dubna 2021



ČESKO: V rámci debaty o změně volebního zákona pro volby do Poslanecké sněmovny v důsledku nedávného necitlivého zásahu Ústavního soudu otevřely strany tzv. Demokratického bloku opět otázku možnosti korespondenčního hlasování.



Poslanec Jiří Kohoutek)

Piráti, STAN, ODS, KDU-ČSL a TOP 09 rukou společnou a nerozdílnou navrhly zavedení korespondenčního hlasování (zatím) pro Čechy žijící - nebo zdržující se - v době voleb v zahraničí. Prozatím to bylo Sněmovnou odmítnuto. Ale zástupci jmenovaných stran se nijak netají tím, že po podzimních volbách, ve kterých očekávají vítězství a následné vytvoření společné sněmovní většiny a vlády, nastolí otázku korespondenčního hlasování znovu, a tentokrát již úspěšně. Senát, ovládaný subjekty tzv. Demokratického bloku, této snaze jistě bránit nebude, naopak.

S tím, že konečným cílem těchto politických stran je zavedení možnosti korespondenčního hlasování do všech typů voleb, které v naší zemi probíhají - a rovněž pro všechny voliče, nejen ty „zahraniční“. Korespondenční hlasování ze zahraničí je pak i součástí velmi pochybného „balíčku změn“

upravujících pravidla volebního procesu v České republice představeným Ministerstvem vnitra na sklonku roku 2019.

Nebezpečné volání Sirén

Vše je zahaleno v hávu líbivých frází o rozšíření volebního práva a volební účasti, svobodě a demokracii. A o vyšším komfortu pro Čechy žijící dlouhodobě nebo trvale v zahraničí v tom smyslu, aby nemuseli cestovat, chtějí-li se účastnit českých voleb, na příslušné zastupitelské úřady České republiky ve státech, kde pobývají a utrácet za letenky.

Poslední argument se už skoro pohybuje za hranicí absurdity: Chci-li jednou za tři-čtyři roky ovlivnit svým voličským hlasem politický vývoj v zemi, ze které pocházím a kde přitom nežiji, mohu snad „obětovat“ určitou částku za cestu do volební místnosti.

Češi žijící v zahraničí tedy možnost volit v „českých“ volbách dávno mají – standardním, fyzickým, způsobem u příslušné volební urny. A není radno tento mechanismus měnit a rozšiřovat, nota bene za použití prostředků, které jsou za hranou ústavnosti. A to korespondenční způsob hlasování je.

Jde totiž o nepřípustné narušení základních principů a pilířů volebního práva – tajnosti a rovnosti hlasování – což je naprosto zásadní konstanty a axiomy způsobu provádění politických personálních voleb demokratického typu.

Tajnost volby může být garantována pouze tehdy, když má samotný akt výkonu hlasovacího práva osobní a individuální charakter – když hlasování probíhá prostřednictvím fyzického vhození volebního lístku do volební schránky za plentou. Za dohledu volební komise, která celý tento proces kontroluje dle předem daných zákonných pravidel.

To u korespondenčního (ani u elektronického) hlasování není možné zaručit, jelikož nelze bez veškerých pochybností vyloučit možnost, že některé osoby hlasují pod „dozorem“ či dokonce pod nátlakem jiných osob, anebo variantu, že určitá osoba hlasuje v daných volbách vícekrát.

Rovnost volebního práva znamená, že každý ve volbách odevzdaný hlas má stejnou váhu a že každý volič má v rámci výkonu volby naprosto stejné možnosti a podmínky. Tyto zásady korespondenční (a elektronický) způsob hlasování rovněž zásadním způsobem narušuje, protože buď zavádí – pokud by platilo „celoplošně“ – dvojí typ volby (ústavně konformní a zároveň náročnější – a naproti tomu jednodušší, avšak neústavní), anebo určitou skupinu občanů neoprávněně zvýhodňuje oproti skupině jiné, to, když dává právo volit korespondenčně pouze určité části voličů, např. „zahraničním“ Čechům...

Argumentů proti je mnoho

Argument protiústavnosti korespondenčního hlasování by měl být sám osobě dostačujícím. Ale existují i další, velmi silné a praktické, argumenty proti zavádění korespondenčního hlasování do českého právního řádu, opírající se v první řadě o nesmírně negativní zahraniční zkušenosti s ním.

Například v současných Spojených státech americkým po posledních prezidentských volbách vidíme, kam až může korespondenční hlasování – a hlavně proces sčítání a posuzování korespondenčních hlasů – vést: K totálnímu zničení víry občanské veřejnosti ve spravedlivou politickou soutěž a ve férové volby, k rozvratu a rozeštvení společnosti včetně projevů masového násilí. Korespondenční způsob hlasování taktéž delegitimizuje politiky vzešlé z voleb, kde je používáno a kde s sebou neoddělitelně nese odér podvodného jednání.

Nehledě na to, že korespondenční hlasování volby v žádném případě nezrychlí a nezjednoduší, jak často argumentují jeho propagátoři. Naopak, pokud by bylo, nedej Bože, zavedeno, jen je nesmírně prodlouží a zkomplikuje. Což také vidíme v zemích, kde tento způsob hlasování už zaveden je.

Jde nejen o riziko nejrůznějších manipulací. V České republice je dosud vždy pravidlem, že hlasy jsou sečteny – a volební výsledky vyhodnoceny a vyhlášeny maximálně do nějakých deseti až dvanácti hodin od uzavření volebních místností. Včetně okamžité možnosti jejich snadné a dostupné kontroly, např. na webových stránkách Českého statistického úřadu.

Zatímco výsledky voleb, kde bylo použito korespondenční hlasování, se počítají několik dní až týdnů – na jejichž konci může občas být i zrušení celého hlasování pro jeho zásadní nesrovnalosti, viz. příklad rakouských prezidentských voleb v roce 2016.

Jak počítat zahraniční hlasy?

Odmítání korespondenčního hlasování neznamena zavržení jakýchkoli případných změn či úprav v českých volebních systémech resp. v procesu organizace voleb v České republice. Na místě by mj. byla i jedna úprava v oblasti hlasování v zahraničí ve volbách do naší Poslanecké sněmovny. Nikoli ovšem ve změně způsobu tohoto hlasování, ale co do způsobu vlivu jeho výsledků na celkové výsledky těchto voleb. Nyní to probíhá tak, že před volbami je vylosován jeden český volební kraj, mezi jehož stranickými volebními listinami si voliči hlasující v zahraničí vybírají.

Letos půjde o kraj Ústecký. Tato úprava může ovšem značně nepřiměřeným a asymetrickým způsobem ovlivnit konečný výsledek voleb nejen v daném kraji, zejména pokud jde o kraj velmi malý (s nízkým počtem obyvatel-voličů), kde zahraniční hlasy značným způsobem zkreslí vyjádření politické vůle „skutečných“, reálných občanů tohoto kraje, ale i na celostátní úrovni.

Už se tomu tak v minulosti stalo. V roce 2006 byl tímto krajem, kde se započítávaly hlasy odevzdané v zahraničí, Jihočeský kraj – a jen díky tomu mohla následně vzniknout tzv. Topolánkova vláda (ODS, KDU-ČSL, Strana zelených). Protože, kdyby se „zahraniční“ hlasy započítávaly v některém jiném, např. větším nebo severním, kraji, získaly by tehdy ČSSD a KSČM dohromady 101 sněmovních mandátů a mohly by společně sestavit většinovou vládu. Takto byl výsledný poměr levicového a pravicového bloku sto ku stu poslaneckým křeslům. A tento volební pat později umožnil Mirku Topolánkovi a Marku Dalíkovi „nákup“ dvou sociálnědemokratických přeběhlíků a získání většinové podpory a důvěry ve Sněmovně.

Ve volbách do Sněmovny v roce 2017 byl tímto „vylosovaným“ krajem Středočeský kraj – a jen kvůli tomu zde tehdy nezískalo poslední přidělovaný mandát hnutí SPD, nýbrž TOP 09.

Pokud by se zahraniční hlasy zohledňovaly v některém jiném kraji – mohla by hnutí ANO 2011 a SPD po těchto volbách disponovat ve Sněmovně celkem nikoli 100, ale 101 mandáty – se všemi představitelnými důsledky a možnostmi vývoje.

Alternativa, jak hlasovat v zahraničí a jak tyto hlasy následně započítávat do volebních výsledků, se přitom nabízí. Čeští občané, kteří jsou v době voleb v zahraničí krátkodobě (dovolená, služební cesta, studium apod.) a mají trvalé bydliště v České republice, by vybírali z hlasovacích lístků a kandidátních listin toho kraje, kde doma skutečně žijí, kde mají trvalé bydliště.

A ti čeští občané, kteří žijí v zahraničí dlouhodobě a žádnou trvalou adresu v České republice nemají, by měli trvale „přidělen“ jeden volební kraj, dle toho, v jakém státě by zrovna volili. Jinými slovy, pro tyto účely by bylo celé území světa rozděleno na čtrnáct teritorií (čtrnáct skupin států) odpovídajících čtrnácti českým volebním krajům. Jednalo by se bezesporu o spravedlivější způsob, než je ten současný.

Změna pro lidi

A je tu i jedna možnost, jak potenciálně zvýšit volební účast českých občanů resp. jak jim přístup k výkonu volebního práva usnadnit.

Jedná se o agendu tzv. voličských průkazů, které voličům umožňují hlasovat kdekoli na území České republiky, kde se právě v okamžiku voleb nacházejí. Tyto průkazy se ovšem fyzicky vydávají pouze na obecních úřadech v místě trvalého bydliště voliče, což vyžaduje určité cestování po republice, časové náklady, čerpání dovolené apod. neexistuje ale jediný relevantní důvod k tomu, aby tento průkaz nemohl občanům vydat jakýkoli obecní (či městský úřad) v České republice popř. libovolný „CzechPoint“ na poště, jako je tomu např. u výpisu z rejstříku trestů apod.

Zdánlivá drobnost a samozřejmost, která by byla pozitivním krokem vpřed. Na rozdíl od nebezpečných a protiústavních hrátek s korespondenčním hlasováním.

(Jiří Kohoutek je poslancem za SPD)

Poznámka: Je správné, aby české politiky do Sněmovny a Senátu volili lidé, kteří v ČR dlouhodobě nežijí? Je správné, aby o nás rozhodovali lidé, kteří žijí, pracují a platí daně v jiném státu? Právě pro ně a přes ně je prosazováno korespondenční hlasování. Není na čase říci i tomuto hlasování NE!?!
Zdroj: <http://www.novarepublika.cz/>